

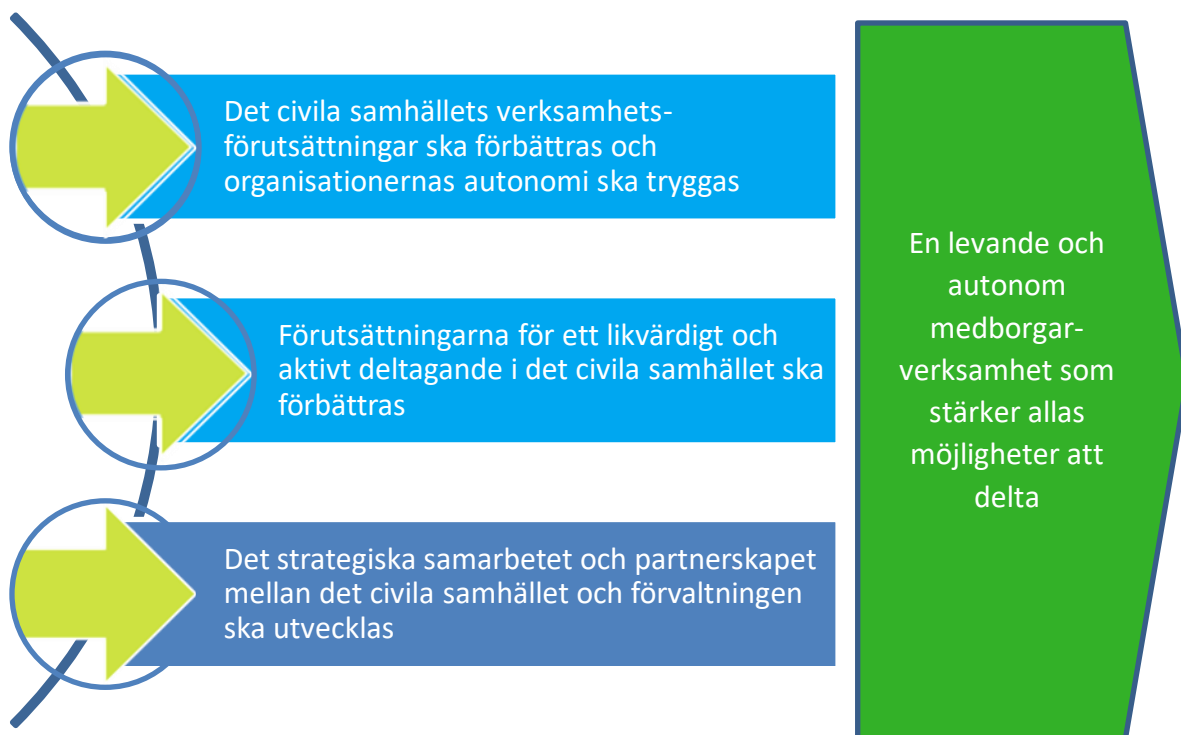

Delegation för
medborgarsamhällspolitik

Rekommendationer för att utveckla medborgarsamhällspolitiken

Delegationen för medborgarsamhällspolitik¹ har i slutet av sin mandatperiod (2017–2021) utarbetat rekommendationer för att trygga förutsättningarna för demokrati och ett fritt civilt samhälle under delegationens följande mandatperiod (2021–2025).

Delegationens vision är en levande och autonom medborgarverksamhet som stärker allas möjligheter att delta. Ett aktivt civilsamhälle är enligt delegationen en viktig del av en stark demokrati. Verksamheten inom organisationer och annan medborgarverksamhet bidrar till utvecklingen av samhället med beaktande av förändringarna i omvärlden.

¹ Delegationen för medborgarsamhällspolitik har till uppgift att främja samarbetet mellan organisationer och myndigheter och det civila samhällets verksamhetsförutsättningar. Delegationen har en ordförande och 19 medlemmar som representerar organisationer, forskningen, näringslivet, fri medborgarverksamhet samt ministerierna och myndigheterna.

Rekommendation 1. Det civila samhällets verksamhetsförutsättningar ska förbättras och organisationernas autonomi ska tryggas

1.1 Organisationernas finansiering ska tryggas

Rekommendationerna gäller bland annat bedömningen av konsekvenserna av den minskade avkastningen av penningspel² och projektet för revidering av lotterilagen³.

- Regeringen ska snabbt avgöra hur organisationernas verksamhetsförutsättningar kan tryggas när avkastningen av penningspel minskar. Det ska vara möjligt för organisationerna att planera och förutsäga sin verksamhet för 2022 och därefter. Det civila samhället ska tas med i beredningen.
- I revideringen av lotterilagen är det viktigt att se till att spelandet kanaliseras till en auktoriserad organisation effektivare än för närvarande. Både förmånstagarnas och organisationernas egna åtgärder har betydelse för att lösa problemet.
- Förvaltningen ska identifiera organisationernas roll och stödja dem. Behovet tydliggörs i nya strukturer och krissituationer. Det är också viktigt att stödja och skapa goda verksamhetsförutsättningar för lokala organisationer och föreningar som stöder välbefinnande i olika ålders- och befolkningsgrupper samt för andra medborgaraktörers arbete.

1.2 Statsunderstödsystemet ska förenhetligas och förtydligas och medborgaraktörernas röster i statsunderstödsverksamheten ska stärkas

Rekommendationerna gäller delvis rekommendationerna i rapporten om det civila samhällets tillstånd och framtid i Finland på 2020-talet⁴ och projektet för utveckling och digitalisering av statsunderstödsverksamheten.⁵

- Ministerier som delar ut statsunderstöd från penningspelsintäkter ska förenhetliga och informera bättre om sin tillämpningspraxis av statsunderstödslagen så att det blir tydligare för stödmottagarna vad stödet får användas för.
- Medborgaraktörernas röst i statsunderstödsverksamheten ska stärkas. Den kommande verksamhetsmodellen för statsunderstödsverksamheten ska byggas så att de myndigheter som beviljar statsunderstöd och de organisationer som ansöker om statsunderstöd arbetar tillsammans. Samarbetet ska främjas för att de organ som behandlar statsunderstöd inte blir jäviga.
- Som en del av statsunderstödsprojektet ska metoderna för att uppmuntra föreningarnas egen medelsanskaffning utredas. Behovet att ändra förordningen om statsunderstöd till organisationer som främjar hälsa och social välfärd⁶ ska också bedömas mot denna bakgrund.

---

² [Pressmeddelande: Förberedelser för minskad avkastning från penningspelsverksamheten – utredningsgrupp tillsatt](#)

³ [Inrikesministeriet: penningspel](#)

⁴ [Kansalaisyhteiskunnan tila ja tulevaisuus 2020-luvun Suomessa](#)

⁵ [Utveckling av statsunderstödsverksamheten](#)

⁶ (29.12.2016/1552)

- För att säkerställa föreningarnas likställighet som en del av förenhetligandet av statsunderstöden ska Social- och hälsovårdsministeriets understödscentrals försök med småskaliga understöd göras permanent och tas i bruk även av andra ministerier som delar ut offentliga understöd.

1.3 Organisationernas och medborgaraktörernas administrativa börda och ansvar ska förtydligas
Rekommendationerna gäller delvis rekommendationerna i rapporten om det civila samhällets tillstånd och framtid i Finland på 2020-talet samt bland annat projektet om civilsamhällets verksamhet på 2020-talet⁷.

- För organisationernas del ska enkel bokföring möjliggöras upp till en viss gräns i euro. Det här underlättar särskilt verksamheten för små föreningar som verkar på frivillig basis.
- För att beakta ansvarsfördelningen borde föreningslagen ändras så att föreningen kan utse en verkställande direktör om den så önskar.

Rekommendation 2. Förutsättningarna för ett likvärdigt och aktivt deltagande i det civila samhället ska förbättras

Rekommendationerna gäller delvis rekommendationerna i rapporten om det civila samhällets tillstånd och framtid i Finland på 2020-talet⁸, det nationella demokratiprogrammet 2025⁹, handlingsprogrammet för bättre lagstiftning¹⁰, strategin för den offentliga förvaltningen¹¹ samt strategin för öppen förvaltning¹².

- Det planerade öppenhetsregistrets inverkan på det civila samhällets delaktighet ska utredas och synliggöras som en del av det nationella demokratiprogrammet 2025.
- Öppenhet och crowdsourcing ska tas i bruk i lagberedningen för att stärka det civila samhällets röst i lagberedningen på nationell och EU-nivå. Det civila samhället ska tas med i processerna i ett tidigare skede.
- Projektens konsekvenser för det civila samhället ska identifieras och synliggöras i lagberedningen och beslutsfattandet. För det här ska indikatorer och tjänstemännens kompetens utvecklas.
- För att trygga kunskapsbaserat beslutsfattande ska systematisk och långsiktig forskning inledas så snart som möjligt i organisationernas autonomi och finländarnas nuvarande och framtida möjligheter att delta.
- Frågor om autonomi, livskraft och delaktighet som hänför sig till det globala civilsamhällets utmaningar ska i fortsättningen lösas i samarbete med olika aktörer på ett fokuserat och resursinriktat sätt.

---

⁷ [Gruppbaserad medborgarverksamhet på 2020-talet](#)

⁸ [Kansalaisyhteiskunnan tila ja tulevaisuus 2020-luvun Suomessa](#)

⁹ [Projektet: Öppenhetsregister](#)

¹⁰ [Handlingsprogrammet för bättre lagstiftning](#)

¹¹ [Strategin för offentlig förvaltning](#)

¹² [Avoimen hallinnon strategia, luonnos](#)

Rekommendation 3. Det strategiska samarbetet och partnerskapet mellan det civila samhället och förvaltningen ska utvecklas

Rekommendationerna gäller strategin för den offentliga förvaltningen, strategin för öppen förvaltning och delegationens mål för kommunalvalet 2021.

- Det nationella, regionala och kommunala partnerskapet och växelförhållandet mellan förvaltningen och medborgarkrakterna ska planmässigt utvecklas. Organisationerna och andra medborgarkrakterer ska tas med i statens, kommunernas och landskapens strategiska arbete på ett jämlikt sätt. Det är viktigt att skapa hållbara strukturer för samarbetet med beaktande av medborgarkrakterverksamhetens olika former.
- Tjänsteinnehavarnas och de förtroendevaldas kunskaper om det civila samhället ska stärkas och samverkan mellan olika aktörer ska ökas. De olika aktörerna och organen ska kunna samarbeta bättre sinsemellan och med det civila samhället.
- Det behövs många slags forum för hörande och deltagande i kommunerna för att alla kommuninvånare ska kunna göra sin röst hörd på lika villkor. Man ska modigt pröva på och utnyttja mångsidiga sätt att delta. Det är viktigt att se till att även kommuninvånare i en sårbar ställning kan delta i och påverka frågor som intresserar dem själva.
- Kommunens och det kommande landskapets system för deltagande och påverkan ska bilda en kompletterande och tydlig helhet. God praxis för deltagande i kommunerna ska utnyttjas även på landskapsnivå. Lagstadgade äldreråd och råd för personer med funktionsnedsättning samt ungdomsfullmäktige ska ges bättre möjligheter att påverka. Samtidigt ska samarbetet och dialogen mellan kommunens påverkansorgan och regionens andra aktörer utökas.
- Organisationernas hjälparbete befinner sig i gränsområdet mellan social- och hälsovårdstjänsterna och förebyggande verksamhet, och är oftast det mest kostnadseffektiva sättet att öka människors välbefinnande och funktionsförmåga. Samarbetet mellan landskap, kommuner och andra aktörer, till exempel organisationer, för att samordna servicekedjorna ska ordnas på ett smidigt sätt.